

MONTESQUIEU INSTITUUT ZOMERCONFERENTIE

27 augustus t/m 5 september 2013 Den Haag

Weg met achterkamertjes? Alles openbaar?

Transparantie: kansen en risico's!

Is maximale openbaarheid een sleutelvoorwaarde voor vertrouwen in een democratische rechtsstaat? Of kan te veel aan openheid datzelfde vertrouwen ook schaden? Waar liggen de grenzen? Het MI organiseert met verschillende partners een aaneenschakeling van debatten, symposia en lezingen over transparantie in zowel Nederland als Europa.

www.montesquieu-instituut.nl/zomerconferentie

Weg met achterkamertjes? Alles openbaar?

Jarenlang waren openbaarheid en openheid 'in'. Met name de overheid zwoer bij transparantie, sinds de jaren '90 zelfs een modewoord. Maar geleidelijk groeien twijfels. Niet alleen in de politiek en het bestuur. Ook wetenschappelijk worden vraagtekens geplaatst achter de vermeende positieve effecten van transparantie. Het zou zelfs negatief kunnen uitpakken - doordat het de aandacht vestigt op wat minder goed gaat. En als dat ook nog eens wordt uitvergroot, kunnen voordelen gemakkelijk omslaan in nadelen.

Is beslotenheid soms niet gewoon nodig? Binnen de ministerraad, in de wandelgangen van de Tweede Kamer - om tot compromissen te kunnen komen? In de raadkamer - om rechters in staat te stellen vrijelijk over verdachten te laten praten? Bij beleidsvoorbereiding - om hardop binnenskamers na te denken over wat de beste reactie is?

En: is privacy ook niet een basisrecht? Moet iedereen alles van iedereen weten? Ook van misstappen?

De overvloed aan informatie maakt - paradoxaal - transparantie nog problematischer. Waar zo veel informatie beschikbaar is, raakt iedereen het overzicht kwijt. Ook de overheid begint te dolen. Die 'overload' lijkt eerder te vragen om ordening dan om nog meer openheid.

vragen, vragen

Hoeveel transparantie hebben Nederland en Europa nodig? Wanneer is openheid gewenst? Onder welke omstandigheden verdient beslotenheid de voorkeur? Hoe nuttig zijn achterkamertjes?

Moet transparantie als overschatte bouwsteen voor vertrouwen bij het oud vuil worden gezet? Wat te doen om de contraproductieve neveneffecten van transparantie te ondervangen? Hoe openheid en beslotenheid beter in balans gebracht?

Dat zijn vragen waarop het Montesquieu Instituut tijdens de Zomerconferentie van 2013 antwoorden wil zoeken.

Deelname en aanmelding

De meeste bijeenkomsten zijn openbaar. Wilt u deelnemen aan één of meerdere onderdelen? Meld u aan via de site www.montesquieu-instituut.nl/zomerconferentie. Vergeet uw legitimatiebewijs niet, dit kan noodzakelijk zijn om toegelaten te worden.

De besloten bijeenkomsten zijn in principe alleen toegankelijk voor specifieke doelgroepen. Wilt u hier meer over weten, neem dan contact op via zomerconferentie@montesquieu-instituut.nl.

De bijeenkomsten zijn, passend bij Den Haag, ook netwerkbijeenkomsten. Na afloop wordt als regel een drankje geserveerd.

NB: De kaarten voor de film *Promised Land* op 29 augustus in het Filmhuis Den Haag zijn tegen de gebruikelijke tarieven bij het Filmhuis te koop.

🕒 Datum en tijd	📌 Activiteit	📍 Locatie
<p>Dinsdag 27 augustus</p> <p>Tijd: 16.00 - 18.00 Borrel na afloop</p>	<p>Opening Zomerconferentie 2013 <i>Lezing</i></p> <p>Dit jaar staat de Zomerconferentie in het teken van transparantie, voor velen een van de belangrijkste bouwstenen voor vertrouwen - zowel in Den Haag als in Brussel, zowel in de samenleving, het bedrijfsleven als het bestuur.</p> <p>Ed d'Hondt, voorzitter van de stichting Montesquieu, licht op prikkelende wijze het thema van de Zomerconferentie 2013 <i>Weg met achterkamertjes? Alles openbaar? Transparantie: kansen en risico's!</i> toe.</p> <p>Ronald Plasterk, minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, opent de Zomerconferentie met een lezing over transparantie en openbaarheid .</p>	<p>Kloosterkerk</p>
<p>Woensdag 28 augustus</p> <p>Tijd: 11.45 - 14.00</p> <p>Uitverkocht</p>	<p>Speelruimte voor transparantere rechtspraak <i>Lunchlezing</i></p> <p>Voor een functionerende rechtsstaat en het gezag van rechters is het onontbeerlijk dat de rechtspraak zich aanpast aan de steeds intensiever wordende interactie met de samenleving. In welke mate moet de rechtspraak zich openstellen voor debat en kritiek?</p> <p>In samenwerking met het Leids Universiteits Fonds (LUF) geeft Corien Prins (Raadslid WRR) een lunchlezing over transparantie in de rechtspraak.</p>	<p>Campus Den Haag</p>
<p>Woensdag 28 augustus</p> <p>Tijd: 15.00 - 18.00 Borrel na afloop</p>	<p>Openbaarheid en integriteit <i>Discussie</i></p> <p>Hoe groot is het belang van openbaarheid en bijvoorbeeld van de Wet Openbaarheid Bestuur in het ontstaan van integriteitskwesaties? Is elke bonnetjeskwesatie een integriteitskwesatie? Zonder vertrouwen geen democratie, dus moet de wetgever misschien grenzen stellen aan de openbaarheid of, omwille van het vertrouwen, juist niet?</p> <p>Met bijdragen van Hans Nelen en Wytze van der Woude (Universiteit Maastricht) en Leo Huberts en Ronald Kroeze (Vrije Universiteit), onder leiding van Joop van den Berg.</p>	<p>Nutshuis</p>
<p>Donderdag 29 augustus</p> <p>Tijd: 16.00 - 18.00 Borrel na afloop</p>	<p>Parlementaire transparantie <i>Bijeenkomst</i></p> <p>Hoe transparant is de Tweede Kamer eigenlijk? Is de 'Commissie Stiekem' de uitzondering op de regel? Is het in het Europees Parlement beter gesteld? Wat weten we niet van onze volksvertegenwoordigers wat we wel zouden moeten weten?</p> <p>Inleiding door Frans Weisglas (oud-Kamervoorzitter), gevolgd door een referaat van Kars Veling (directeur ProDemos).</p>	<p>Tweede Kamer</p>
<p>Donderdag 29 augustus</p> <p>Tijd: 19.00 - 22.00</p> <p>Kaartverkoop via het Filmhuis</p>	<p>Promised Land <i>Film en discussie</i></p> <p>Hoe ver mogen organisaties gaan in het verspreiden van eenzijdige informatie? Wie informeert de burger over de nadelen en mogelijke risico's? Is het een taak van de overheid om haar bevolking te beschermen tegen onjuiste informatie?</p> <p>De filmvertoning Promised Land wordt gevolgd door een discussie met o.a. Bram Vermeer (journalist) en Johan Graafland (Tilburg University), o.l.v. Frits Bloemberg.</p>	<p>Filmhuis Den Haag</p>

🕒 Datum en tijd	📄 Activiteit	📍 Locatie
<p>Vrijdag 30 augustus</p>	<p>Behind the Scenes of Big Governance Issues <i>Denktank (besloten)</i></p> <p>What is behind the scenes of priorities set by governments? Whose voices are heard in this process and how do the media and public opinion play a part in lifting issues to the top of the agenda? What new issues will enter the scope in the coming time?</p> <p>Chaired by research director Arco Timmermans.</p>	<p>Montesquieu Instituut</p>
<p>Vrijdag 30 augustus</p> <p>VOL</p>	<p>Uitbreiding van toezicht op de rechtsstaat in de EU <i>Expertmeeting</i></p> <p>Samen met een drietal Noord-Europese collega's betoogde minister Timmermans onlangs dat meer transparantie en toezicht nodig zijn om de gewenste 'cultuur van rechtsstatelijkheid nadrukkelijker te promoten'. De EU neemt nu stappen in die richting, bijvoorbeeld middels de introductie van het Justice Scoreboard voor Lidstaten.</p> <p>Een expertmeeting over EU toezicht op de rechtsstaat onder leiding van Jan Marinus Wiersma, Instituut Clingendael.</p>	<p>Campus Den Haag</p>
<p>Vrijdag 30 augustus</p> <p>Tijd: 14.45 - 16.45 Borrel na afloop</p>	<p>Why the European Court of Human Rights is vital for rule of law monitoring in Europe <i>Lecture</i></p> <p>Despite recent initiatives of the European Union for introducing new monitoring instruments, traditionally the Council of Europe and its European Court of Human Rights (ECHR) are more experienced and engaged with political and legal aspects of rule of law monitoring in Europe. What are the best practices and what lessons can the EU learn from this, without duplicating?</p> <p>Lecture by Egbert Myjer, former judge ECHR.</p>	<p>Huis van Europa</p>
<p>Dinsdag 3 september</p> <p>Tijd: 14.00 - 16.00 Borrel na afloop</p>	<p>Transparantie als machtsfactor <i>Montesquieu lezing</i></p> <p>Transparantie, daar kan bijna niemand tegen zijn, omdat het een typisch 'jawoord' is. Maar is transparantie een doel op zich? Is gebrek aan transparantie - het verhullen - een machtsfactor, net als transparantie - het onthullen - zelf?</p> <p>Alex Brenninkmeijer (Nationale ombudsman) geeft een lezing over transparantie voorafgegaan door een korte introductie van Piet Hein Donner (vice-president Raad van State).</p>	<p>Raad van State</p>
<p>Dinsdag 3 september</p> <p>Tijd: 16.30 - 18.15</p>	<p>Transparantere rechtspraak? <i>Congres</i></p> <p>In de bijdrage van de Rechtspraak draait het om het advies van studenten voor een meer transparante rechtspraak. Drie groepen studenten zijn gedurende een week toegelaten tot de besloten wereld van de rechtspraak en presenteren hun bevindingen en visie over transparantie van de Rechtspraak.</p> <p>Na deze presentaties volgt in een paneldiscussie de reactie van een bestuurslid van de deelnemende gerechten. Ook zullen Joop Pot (Raad voor de rechtspraak), Chris Klomp (journalist) en een bekende Nederlander, verbonden aan de rechtspraak, aan het panel deelnemen.</p>	<p>Raad voor de rechtspraak</p>

 Datum en tijd	 Activiteit	 Locatie
<p>Woensdag 4 september</p> <p>Tijd: 14.00 - 16.15 Borrel na afloop</p>	<p>De soundbite boven het politieke debat? <i>Lezing</i></p> <p>De invoering van de televisie en de verdere ontwikkeling van de media hadden grote gevolgen voor het politieke bedrijf in de jaren '60. Niet langer beperkte de politiek zich tot het Binnenhof en de geïnteresseerde krantenlezer, maar de politiek en de politicus kwamen bij de kijkers thuis.</p> <p>Peter van der Heiden (Centrum voor Parlementaire Geschiedenis), Wouke van Scherrenburg (politiek journaliste) en Max van Weezel (politiek journalist) analyseren en becommentariëren de gevolgen van de opkomst van de TV voor de politiek aan de hand van beeldfragmenten.</p>	<p>Campus Den Haag</p>
<p>Woensdag 4 september</p> <p>Tijd: 14.00 - 16.00 Borrel na afloop</p>	<p>Gij zult openbaar maken <i>Lezing en discussie</i></p> <p>Overheidsinformatie speelt een sleutelrol in de verbinding tussen het verticale politieke bestuur en de horizontale samenleving. De toegankelijkheid, volledigheid, juistheid en tijdigheid van vormen de lakmoesproef voor het vertrouwen. Moet hiervoor een nieuwe wet op de overheidscommunicatie in het leven geroepen worden?</p> <p>Jacques Wallage, voorzitter van de Raad voor het openbaar bestuur, geeft een inleiding op het rapport 'Gij zult openbaar maken'. Gevolgd door een kritische reflectie van Mark de Boer (gemeente Rotterdam) op de rol van bestuurders en ambtenaren bij dit proces.</p>	<p>Nieuwspoor</p>
<p>Woensdag 4 september</p> <p>Tijd: 17.00 - 18.30</p>	<p>Bron van transparantie of informatiemachine? <i>Debat</i></p> <p>De invloed van Brussel op wetgeving en ontwikkelingen in Nederland groeit met de dag. Toch voelen veel Nederlanders zich niet goed geïnformeerd over de Europese Unie.</p> <p>Is het realistisch van nationale media te verwachten dat zij Europa duiden? Overschatten we de rol van de media? Welke graad van transparantie moeten de media binnen de EU nastreven? Zouden we ons bijvoorbeeld meer Europeaan gaan voelen wanneer we een Europa-Journaal krijgen?</p> <p>Thijs Berman (Europarlementariër PvdA) gaat in debat met Carla Joosten (EU-correspondent Elsevier) en Kees Boonman (politiek journalist/commentator en docent Universiteit Leiden) o.v.b., onder leiding van Max van Weezel.</p>	<p>Nieuwspoor</p>
<p>Donderdag 5 september</p> <p>Tijd: 15.00 - 16.30 Borrel na afloop</p>	<p>Transparantie, toverwoord met veel bijwerkingen <i>Afsluiting</i></p> <p>Ter afsluiting van de conferentie zal er in de Eerste Kamer worden teruggeblikt op de verschillende onderdelen van het programma en wordt de balans van de Zomerconferentie 2013 opgemaakt.</p> <p>Met bijdrages van Erna Scholtes (PhD Transparantie in openbaar bestuur) en Ankie Broekers-Knol, voorzitter van de Eerste Kamer.</p>	<p>Eerste Kamer</p>

Partners en sponsors

Deelnemende organisaties

Clingendael	Raad voor de rechtspraak
De Nationale Ombudsman	Raad voor het openbaar bestuur
Eerste Kamer der Staten-Generaal	Radboud Universiteit Nijmegen
Filmhuis Den Haag	Rijksuniversiteit Groningen
Het Nutshuis	Tilburg University
Huis van Europa	Tweede Kamer der Staten-Generaal
Internationaal perscentrum Nieuwspoort	Twynstra Gudde
Kloosterkerk	Universiteit Leiden
Leids Universiteits Fonds	Universiteit Maastricht
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	Vrije Universiteit Amsterdam
ProDemos – Huis voor Democratie en Rechtsstaat Raad van State	

Contact

Voor meer informatie en het actuele programma
www.montesquieu-instituut.nl/zomerconferentie

Montesquieu Instituut
Lange Voorhout 86 unit 32
2514 EJ Den Haag
070-3630105
zomerconferentie@montesquieu-instituut.nl

